Το 1975 ο Ε.Ο.Τ. ξεκινά ένα πρόγραμμα αξιοποίησης παραδοσιακώ ν οικισμώ ν. Στον οργανισμό, ο οποίος βρίσκεται υπό την γενική γραμματεία του Τζανή Τζανετάκη, έρχεται ο Άρης Κωνσταντινίδης και τοποθετείται ως ειδικός σύμβουλος σε θέματα αρχιτεκτονικής και προστασίας περιβάλλοντος.

Συνετός και έντιμος ο προϊστάμενος, οραματιστής και εκρηκτικός ο αρχιτέκτονας, προοικονομούσαν ένα ζευγάρι που η πολιτική, μοιραία θα περιόριζε το έργο τους. Όπερ και εγένετο. Τον Ιανουάριο του ’77, ο Αρ.Κ. παραιτήθηκε, μη δυνάμενος να εφαρμόσει τα οράματά του, ενώ λίγους μήνες αργότερα, ο Τζ.Τζ. άφησε τον Ε.Ο.Τ. προκειμένου να πολιτευτεί και να εκλεγεί τον Νοέμβριο, στην πρώτη του βουλευτική θητεία.

Η Ελλάδα αναδυόταν από το βυθό της επταετίας, η οποία πέρα από το πολιτικό σκοτάδι που είχε καταδικάσει την χώρα, επέφερε δριμύτατες αλλαγές, επί τω χείρω ασφαλώς, σε όλη την αντίληψη περί τουρισμού. Δεκάδες ακαλαίσθητα, ογκώδη, τερατώδη ξενοδοχειακά συγκροτήματα είχαν ανεγερθεί, αλλοιώνοντας το τοπίο, καταστρέφοντας βασικές αρετές των χώρων. Ήταν ένας πρόλογος της επερχόμενης μαζικότητας, που εν καιρώ θα αλλοίωνε μέχρι καταστροφής την ευρύτερη μορφή του της πατρίδας.

Η μεταπολίτευση έφερε ελπίδα, για μια λογική και ανθρώπινη διαχείριση του φυσικού πλούτου και των τουριστικών αγαθών της χώρας. Οι δηλώσεις Κωνσταντινίδη το μαρτυρούν:

«Η πρωτοβουλία για το πρόγραμμα αυτό του Ε.Ο.Τ. με τους παραδοσιακούς οικισμούς ωφείλετο στη Διοίκηση του, που κατάλαβε σήμερα (και είναι αξιέπαινη για αυτό) πως «τουρισμός» δεν μπορεί να νοηθεί όταν καταστρέφουμε την ιδιομορφία που έχουνε οι τόποι

μας, με άστοχα σε λειτουργικότητα και μορφή μεγαθηριακά ξενοδοχειακά χτίσματα». (1)

«Προσπαθούμε να πραγματοποιήσουμε και έργα που δεν αποβλέπουνε αποκλειστικά σε τουριστική αξιοποίηση, αλλά θα τολμούσα να πω, παίρνουμε και πρωτοβουλίες για να στήσουμε και τα πιο απαραίτητα για τον κάθε τόπο έργα, τέτοια δηλαδή που να βοηθήσουμε τους ρημαγμένους συχνά από εγκατάλειψη ή από αδιαφορία αυτούς τόπους να ξαναβρούν μια ζωή που έχουν χάσει». (2)

Σαραντάτόσα χρόνια ύστερα από αυτές τις απόψεις, και ενώ το τέρας του Τουρισμού είναι πιο ασυμμάζευτο από ποτέ, κομμάτι μιας ευρύτερης παρακμής, κανένας από εκείνους τους πρωταγωνιστές δεν είναι εν ζωή. Τελευταία αναχώρηση, εκείνης της γενιάς, τον φετινό Απρίλιο, της Ναταλίας Μελά, συζύγου του Αρ. Κωνσταντινίδη. Με ένα απόσπασμα από μια συνέντευξή της, ας κλείσει τούτο το ταπεινό σημείωμα: (3)

«…θα όφειλε το επάνω στρώμα να έχει περισσότερη συνείδηση. Ο Γιάννης Τσαρούχης μου έλεγε ότι υπάρχουν δύο ρυθμοί στην Ελλάδα, ο αγγλομενιδιάτικος και ο τουρκοβαγκνερικός. Μια μέρα του είπα: δεν νομίζεις ότι πρέπει να προσθέσουμε κι έναν άλλον ρυθμό, τον πουτανομιλιονέρ; Δηλαδή, παλιά ήταν οι βασιλικοί κι έπειτα ήρθαν εξ ανατολών οι βενιζελικοί που μας έφεραν μια χλιδή, είχαν όμως και μια λεβεντιά, ήταν πατριώτες. Μετά όμως έφτασε το σημερινό κακό, να βγάζουν λεφτά από το ποδόσφαιρο. Οι πουτανομιλιονέρ μας άγουν και μας φέρουν. Τους συμφέρουν τα λεφτά που παίρνουν από τα Σκόπια, από το Κοσσυφοπέδιο. Δεν τολμάμε να μιλήσουμε και δεν ξέρουμε πια τι να κάνουμε».

(1) & (2), Από το βιβλίο: Τζαννής Τζανετάκης Από την συνειδητότητα στη δράση, (3), Από συνέντευξη της στη Lifo.

Για το τέλος, μια εικόνα πιο ισόρροπων εποχών. Μάιος του 1975 και ο τότε γ.γ. του Ε.Ο.Τ. Τζανής Τζανετάκης δίνει εκκίνηση στους Rohrl – Berger στην Διον. Αρεοπαγίτου. Με το 22ο Δ.Ρ.Α., το πρώτο της μεταπολίτευσης, ο αγώνας μπαίνει στην πιο όμορφη, στην πιο πλήρη και ζουμερή εποχή του. Μαζί και ο τόπος που κοίταζε το μέλλον με αισιοδοξία.

Τρία μερόνυχτα αργότερα, το εικονιζόμενο πλήρωμα επέστρεφε πρώτο και καλύτερο στο ίδιο σημείο. Ήταν η αρχή μια σπουδαίας καριέρας για τον Γερμανό οδηγό. Τέσσερις δεκαετίες αργότερα κοιτάμε πίσω με νοσταλγία, και μπροστά με φόβο.